Finansklagenemnda Bank

Avgjørelse FinKN 2025-817

12.8.2025

EnterCard Norge, filial av EnterCard Group AB

Utlån

Låneopptak — forbrukslån – refinansiering — forsvarlig kredittvurdering — opplysninger om gjeld – fraråding – lemping.

Klager fikk innvilget et forbrukslån på kr 349 294 i foretaket i september 2016. Klagers opplysninger om gjeld i søknaden stemte ikke med det reelle tallet. Foretaket innhentet ikke ytterligere opplysninger om gjeld i form av skattemelding eller lignende. Klageren anførte at lånet skulle ha vært frarådet. Foretaket var, i tillegg til opplysningene han oppga i søknaden, klar over at han allerede hadde gjeld i foretaket som måtte tas med i beregningen. Foretaket bestred ansvar og viste til at det nye lånet var et refinansieringslån, med et lite topplån på ca. kr 10 000. Dette økte derfor ikke klagers gjeld i særlig grad, og gjelden lå uansett innenfor fem ganger inntekt dersom reelle gjeldstall hadde vært innhentet på søknadstidspunktet. Foretaket anførte at klager måtte bære risikoen for korrekte opplysninger om gjeld i søknaden, og at det ikke forelå krav på å kontrollere gjeldsopplysningene i 2016. Foretaket fikk medhold.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 349 294

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om lemping av lånopptak i 2016.

Klager var oppført med en inntekt på kr 494 918, og en samlet gjeld på kr 1 003 028 ifølge ligningen fra 2015. Studielånet utgjorde kr 424 847, mens den resterende gjelden var ulike forbrukslån, inkludert lån i foretaket på kr 287 549.

I september 2016 søkte klager om lån i foretaket. Av systemutskriften som viser opplysninger innhentet på søknadstidspunktet, fremgikk at klager var fast ansatt med en brutto årsinntekt på kr 519 996 og gjeld på kr 370 000. Han leide bolig, men leiekostnader ble ikke oppgitt. Formålet med lånesøknaden var registrert å være refinansiering. Bolig-, studie- og billån var oppført med kr 0.

Foretaket innhentet ikke andre opplysninger fra klager direkte, men innhentet ligningsopplysninger via Bisnode. Brutto inntekt i 2015 var ifølge disse tallene kr 494 918. Ingen betalingsanmerkninger var registrert. Gjeldsopplysninger fremkom ikke. Basert på ligningstallet ble netto månedlig inntekt beregnet til kr 27 003. Foretaket la til grunn klagers oppgitte inntekt i sin likviditetsberegning. Dette tilsvarte kr 31 071 i nettoinntekt per måned.

Den 23.9.16 fikk klager innvilget et forbrukslån i foretaket på kr 349 294. Av tilbudsbrevet ble lånet oppgitt å være et «gjeldsbrevslån», og at lånet var innvilget på bakgrunn av opplysninger klager hadde oppgitt i søknaden. Av låneavtalen fremgikk at lånet var gitt med en «låneramme» på kr 349 294. Terminbeløp var kr 8 401, med tolv terminer i seks år. Lånet ble gitt uten fraråding. Det er ikke fremlagt dokumentasjon for hvilke lån som skulle refinansieres.

Klager kontaktet foretaket i februar 2024 og viste til at lånet skulle vært frarådet på grunn av hans økonomiske situasjon og betjeningsevne på lånetidspunktet. Lånet var på dette tidspunktet overført til inkasso. Foretaket bestred ansvar.

Klager har anført at låneopptaket skulle ha vært frarådet, og at det ikke ble foretatt en forsvarlig kredittvurdering på lånetidspunktet. Han hadde på lånetidspunktet allerede en gjeld i foretaket på kr 300 000 hvor han betalte ca. kr 7 000 pr. måned. Dette var foretaket allerede kjent med. I tillegg til at han oppga en gjeld på kr 370 000 i søknaden. Dette fremgår også av skattemeldingen fra 2015. Dersom SIFOs referansebudsjett for levekostnader for 2016 legges til grunn, i tillegg til bokostnader, og utgifter til det eksisterende lånet i foretaket, var det klart at klager ikke hadde økonomi til å betjene det nye lånet på kr 8 401 pr. måned.

Finansforetaket har anført at det ikke var grunnlag for fraråding av låneopptaket i 2016. Det eksisterte ikke et offentlig gjeldsregister i 2016. Foretakene var derfor avhengig av opplysninger klager selv oppga. Det eksisterte heller ikke lovbestemte krav om at opplysninger om gjeld skulle innhentes, eller en praksis i bransjen for å innhente siste skattemelding med mindre det forelå større avvik fra tall hentet fra kredittopplysningsselskapene. Av innhentede opplysninger fremgikk ingen risikoopplysninger. Oppgitt gjeld var dessuten innenfor fem ganger inntekt. At klager oppga uriktige opplysninger om gjeld i søknaden, kan ikke være foretakets risiko. Uansett ville gjeldsgraden vært under fem ganger inntekt med korrekte opplysninger. Det forelå for øvrig ingen opplysninger som tilsa at klager alvorlig burde avstå fra låneopptaket.

Foretaket har i ettertid gjennomført en simulert kredittvurdering av klages betjeningsevne etter nyere og strengere regelverk, basert på skattemeldingen fra 2016, oppgitte leiekostnader fra klager i ettertid og SIFOs beregning av levekostnader. Med en netto inntekt på kr 31 000 ville klager ha sittet igjen med kr 13 434 etter at utgifter var betalt, inkludert lånet i foretaket. På søknadstidspunktet hadde klager en gjeld i foretaket på til sammen kr 409 434, fordelt på et forbrukslån på kr 339 434 og et kredittkort med en ramme på kr 70 000. Månedlig kostnad var maksimalt kr 7 458 for disse lånene. Lånet på kr 339 434 ble refinansiert ved låneopptaket i 2016, i tillegg til at det ble gitt et topplån på kr 9 860. Klagers gjeld økte dermed bare med topplånet og en beskjeden månedlig kostnad.

Finansklagenemnda Banks begrunnelse

Foretaket har under sakens behandling i Finansklagenemnda gitt ulike og delvis motstridende opplysninger om omstendighetene ved låneopptaket. Foretaket har ikke vært tydelig på om det omtvistede lånet kom på toppen av tidligere lån i foretaket eller om det ble benyttet til refinansiering av tidligere lån. Sekretariatet ga klageren delvis medhold i lemping på grunn av manglende fraråding etter finansavtaleloven § 47. Etter sekretariatets uttalelse har foretaket tydelig opplyst at det omtvistede lånet på kr 349 294 ble benyttet til refinansiering av eksisterende lån i foretaket på kr 339 434. Overskytende beløp på kr 9 860 ble utbetalt til klageren. Refinansieringen var i samsvar med klagerens opplysning om formål i lånesøknaden. Nemnda kan ikke betvile at disse opplysningene stemmer. I lys av dette kan ikke nemnda se at låneopptaket, som altså resulterte i økning av lån på kr 9 860, skulle ha vært frarådet av foretaket etter finansavtaleloven av 1999 § 47.

Nemnda finner det ikke nødvendig å gå inn på spørsmålet om foretaket i 2016 skulle ha innhentet dokumentasjon på total gjeld gjennom innhenting av tilgjengelige skatteopplysninger. Nemnda vil bemerke at skattedokumentasjonen viser at klagerens samlede gjeld lå godt innenfor en ramme på fem ganger årlig bruttoinntekt, som gjerne har vært oppfattet som ytre ramme for forsvarlig kredittvurdering.

Klageren kan etter dette ikke gis medhold.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Banks konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trygve Bergsåker (leder), Tom Slungaard (bransjerepresentant) og Kristoffer Sørlie (forbrukerrepresentant).